

Kopia
Enligt förteckning
sista sidan

Byggnadsminnesförklaring (BM) av fastigheten
Slupen 4, Strandgatan 36 i Visby

Länsstyrelsen i Gotlands län

96 -07- 2 2

Överklagande har ej skett
inom föreskriven tid.

Eva Jacobsson
Eva Jacobsson
Registrator

BESLUT

Visby innerstad har bevarat egenarten hos gången tids byggnadsskick och är därför att anse som synnerligen märklig. Fastigheten Slupen 4 ingår som en värdefull del av denna bebyggelsemiljö.

Länsstyrelsen förklarar med stöd av 3 kap 1§ första stycket lag (1988:950) om kulturminnen mm denna fastighet för byggnadsminne (BM).

BM-förklaringen av ovan angivna fastighet skall omfatta bostadshusets medeltida källare och den knuttimrade stommen, huvudsaklig exteriör utformning, samt den tillhörande tomten enligt bifogade karta.

BYGGNADSBESKRIVNING

I kvarteret Slupen förmodas det ligga lämningar efter det medeltida s k Segelhuset. Huset var en större monumentalbyggnad nära det norra hamninloppet och ruiner kvarstod ännu på 1600-talet.

Haqvin Spegel omtalar år 1683 att huset varit "mycket stort och kostbart, byggt så nära stranden på en fri plats, att där kunde hängas lanternor utur fönstren, dem till rättelse, som var i sjön". Gunnar Svahnström har föreslagit att huset fungerat som gilleshus för sjöfarande. Namnet "Segelhuset" kan gå tillbaka på ordet sigill och antyda en rättslig funktion.

I Meijers karta år 1646 markeras kvarteret Slupen som en rektangel om ca 13X28 m, vilket skulle kunna motsvara Segelhusets ursprungliga utbredning.

I kvarteret finns under mark samt ingående i några källare, kvarstående rester av detta större medeltida stenhus. Fastigheten Slupen 4 motsvarar stenhusets sydvästra hörn och i bostadsbyggnadens källare ingår murverk som undersöktes arkeologiskt år 1942.

Mot Strandgatan finns två igenmurade källarportar. I södermuren finns inmurade bjälklagskonsoler av huggen kalksten. En pelarbas har påträffats i ursprungligt läge. Den nuvarande källaren har ett gjutet golv någon meter över medeltida golvnivå. Källaren är indelad med moderna väggar och har också en mindre spiraltrappa av sten upp till bostadsvåningen, trappan troligen från 1700-tal.

Den stående byggnaden är ett mindre trähus med ursprung möjligen från 1600- eller 1700-talet, då denna stadsdel på nytt bebyggdes med bostadshus för mindre bemedlade klasser, fiskare och arbetsfolk. Huset konstaterades år 1942 ha en knuttimrad stomme, vilket är ovanligt i Visby. Åtminstone vid 1800-talets slut var huset putsat.

Huset moderniserades kraftigt under 1940-talet, varvid bl a äldre snickerier byttes ut och entrén mot Strandgatan med en utvändig, dubbel trätrappa slopades. Invändigt bevaras ingen äldre fast inredning.

SKYDDSFÖRESKRIFTER

Länsstyrelsen meddelar enligt 3 kap 2§ samma lag följande skyddsföreskrifter:

1. Ovan angiven byggnad får inte rivas eller till sitt yttre byggas om eller till. Inga förändringar får heller ske vad gäller källarens murverk, övrig timmerstomme, bjälklag och takstol samt tak- och fasadmateriäl.
2. I källaren får medeltida detaljer eller murar ej tas bort eller förändras. Stentrappan upp till bostadsvåningen får inte tas bort eller ändras. I byggnadens inre får inte göras ingrepp i eller ändring av bärande konstruktioner, äldre rumsindelning och skorstensstockar.
3. Byggnaden skall underhållas så den inte förfaller. Vid underhålls- och reparationsarbeten får endast traditionella och till byggnaden anpassade material och metoder användas. Utförandet skall ske på sådant sätt att det kulturhistoriska värdet inte minskar.
4. Den tillhörande tomten skall hållas i sådant skick att byggnadsminnets utseende och karaktär inte försvakas. Eventuella ändringar och tillägg såsom uppsättning av antenner, räcken, skärmtak, altaner, markiser, lampor mm skall utföras i samråd med länsstyrelsen. Gårdsmur med port ingår i BM och får endast ändras i samråd med länsstyrelsen.

FRAMTIDA ÅTGÄRDER

Före underhåll eller restaurering bör kontakt tas med länsstyrelsens kulturmiljöenhet, som kan lämna råd om åtgärder.

Till beslutet lämnas länsstyrelsens förslag till åtgärder vid framtida vård- och underhållsarbeten.

Även för BM prövas bygglovpliktiga åtgärder på sedvanligt sätt i kommunens byggnadsnämnd. Stadsarkitektkontoret bör kontaktas i osäkra fall.

EV ÄNDRING AV BM

Om ändring av byggnadsminnet i strid mot de meddelade skyddsföreskrifterna anses nödvändig av särskilda skäl, får länsstyrelsen enligt 3 kap 14§ lag om kulturminnen mm meddela tillstånd härtill.

EV ÖVERKLAGANDE AV BESLUTET

Detta beslut kan överklagas hos länsrätten, se bilaga formulär C. Beslutet skall enligt 3 kap 1§ lag om kulturminnen mm tillämpas utan hinder av att ev talan förs mot beslutet.

BESLUTANDE MM

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Thorsten Andersson.

Föredragande har varit länsantikvarie Marita Jonsson.

I den slutliga handläggningen har även deltagit förste länsassessorn Nils Strehlenert.

Thorsten Andersson

Marita Jonsson

Kopia

RAÄ

Byggnadsnämnden

Gotlands Fornsal

Kultur- och fritidsnämnden

Kopia av lagakraftvunnet beslut

RAÄ

Lantmäterimyndigheten

Gotlands Fornsal

Byggnadsnämnden

Planenheten

Länsantikvarien

RÅD FÖR FRAMTIDA VÅRD- OCH UNDERHÅLLSARBETEN
(Förslag)

Vid framtida putsarbeten bör rent kalkbruk användas, liksom även ren kalkfärg till avfärgningen. Cementhaltig puts kan vara för tät och därmed olämplig för timmerstommen.

Vid underhållsmålning bör ren linoljefärg användas efter noggrant förarbete.

Vid eventuellt utbyte av plåt detaljer, stuprör m m, bör äldre utförande kopieras. Stuprör m m bör utföras i falsad, galvaniserad plåt som målas med linoljefärg efter 2-5 års naturlig oxidering.

iskar-
lan

SLUPEN

Specksgränd

Rostockergränd

1078

1079

1082

1312

1313

992

12

11

13

10

5

4

19

16

6

2

3

5

4

12

13

10